

Шифра школе:
Шифра одељења:
Шифра ученика:
Предмет:
Број свеске:
Језик тестирања:

Свеска број 1

M20061111

ПРВО ПИЛОТИРАЊЕ

МАТУРА

ТЕСТ ИЗ ОПШТЕОБРАЗОВНОГ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

ИСТОРИЈА

Трајање теста: 90 минута

Дозвољени прибор: хемијска оловка

УПУТСТВО ЗА РАД

Не отварајте тест и не почињите да решавате задатке, док Вам дежурни наставник то не дозволи.

Тест садржи 20 задатака. Време предвиђено за израду теста је 90 минута.

Одговоре пишите хемијском оловком на местима која су предвиђена за одговоре. Пишите читко. Ако уочите грешку, записано прецртајте и напишите нови одговор. Ако уочите грешку, записано прецртајте и напишите нови одговор. Нечитки записи и нејасне исправке бодоваће се са нула (0) бодова.

Имајте поверења у себе и своје способности. Желимо Вам много успеха у раду.

[illegible]

1. задатак

611111010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Како су се у време античког Рима звали велики земљишни поседи које су обрађивали робови?

а) Латифундије

б) Феуди

в) Метох

г) Герузија

2. задатак

611112030001

На линији испод питања упишите одговор.

Која је последња година 10. века пре нове ере?

Одговор: _____

3. задатак

611114010202

Заокружите слово испред тачног одговора.

Који је најстарији сачувани рукопис српске средњовековне књижевности писан ћириличким писмом?

а) Мирослављево јеванђење

б) Вуканово јеванђеље

в) Четворојеванђеље

г) Стари српски закон

4. задатак

611122010201

Пажљиво прочитајте два текста која говоре о истом догађају – погибији генерал-пуковника Арса Јовановића.

А)

„У ноћи између 11. и 12. августа ове године, у један час после поноћи, у реону среза Вршац, преко југословенско-румунске границе покушала су да пређу у Румунију три лица. Погранични стражар – милиционер, који се на том граничном отсеку налазио заклоњен, приметио је четири особе како убрзаним кораком иду према граници. Кад је о томе стражар хтео да упозори команданта страже, један од тројице, који су хтели да пређу границу, потргао је револвер и испалио метак на стражара. У самоодбрани, стражар је употребио оружје и на месту убио два лица, док су се друга два лица дала у бекство у правцу румунске границе, али је једно пре прелаза ухваћено. Приликом идентификовања показало се да је један од убијених генерал-пуковник Арсо Јовановић...”

Б)

„...Арсо је њега држао испод руке, а ја сам, с друге стране, држао Арса испод руке... Водич рече: „Кад изађемо из овог рова, у оном правцу нема ни четиристо метара до границе.” Ми изађемо из оног рова, тамо трава и грмље, направисмо свега неколико корака, и ја осјетих, по оном мом старом ратном рефлексу, да је неко запео пушку или машинку. Викнем „Лези!”, повучем Арса и бацим се на земљу. Арсо је закаснио, можда, стотинку секунде. Рафал га је ухватио право преко главе, а овога младића по прсима и стомаку”.

Мира Радојевић, Љубодраг Димић, Приче из XX века, Радна свеска из историје за 8. разред основне школе, Платонеум, Нови Сад, 2002. стр. 128

На који начин се у текстовима говори о узроцима погибије генерал-пуковника Арса Јовановића?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а)** Аутор текста **А)** оптужује стражара за погибију генерала.
- б)** Аутори оба текста оптужују стражара за погибију генерала.
- в)** Аутор текста **А)** оптужује бегунце за погибију генерала.
- г)** Аутори оба текста оптужују бегунце за погибију генерала.

5. задатак

611131010201

Заокружите слово испред тачног одговора.

Која је од наведених вредности савременог света тековина античке Грчке?

- а) равноправност полова
- б) учешће народа у власти
- в) слобода вероисповести
- г) опште право гласа

6. задатак

611211010201

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питање.

„Тиглат Паласар Трећи ступио је на престо у Вавилону. Следеће године је Тиглат Паласар Трећи умро, у месецу Тебету. Осамнаест година је Тиглат Паласар Трећи владао Асиријом. Током две од ових година је владао и Акадом. На двадесет пети дан месеца Тебета Шалманасар Пети ступио је на престо...”

Н.Вујчић, Историја – уџбеник са одабраним историјским изворима за први разред, Фреска

Којој врсти историјских извора припада овај текст?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) мемоари
- б) житије
- в) родослов
- г) летопис

7. задатак

611213030001

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питање.

„Једном ми је пало на памет да је Спарта, мада спада међу слабије насељене грчке државе, била најмоћнија и на најбољем гласу у Хелади, па сам се чудио како је дошло до тога. Али када сам се упознао са спартанским установама, више се нисам чудио. На Ликурга, који им је дао законе којима се покоравали и којима дугују своју величину, гледам са дивљењем. Чини ми се да је он достигао крајње границе мудрости. Јер он није опонашао решења која се срећу у другим државама, већ је захваљујући томе што је смислио поредак сасвим другачији од осталих учинио своју земљу најсрећнијом од свих...”

Ксенофонт, Лакедемонски устав

Препишите реченицу из текста која указује на предмет реформи које је спровео Ликург у Спарти.

Одговор: _____

8. задатак

611213010504

Попуните празна места у табели према описаним захтевима.

Српски владар	Догађај	Година
	Дежевски сабор	
		1349.
	Битка на Морави	

9. задатак

611213010207

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питање.

„Када је дошао на власт, Нума се спремао да нови град, већ основан силом и оружјем, поново оснује по законима и обичајима.... Најпре је поделио годину на 12 месеци према кретању Месеца... Такође је установио празничне дане и оне у којима се ради... исто тако је посветио пажњу стварању свештеничких положаја...”

Тит Ливије, Историја Рима од оснивања града

Којим од понуђених термина се може описати делатност Нума (Помпилија) у Риму?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) рестаурација
- б) реформа
- в) регенерација
- г) ревитализација

10. задатак

611213010208

Одредите време догађаја у походу Александра Македонског.

„Грађани Тира, међутим, када је краљ пожелео да принесе жртву Хераклу Тиријском, несмотрено су му забранили улаз у град. Александар се увредио и запретио да ће напасти град, али се Тиријци нису уплашили могуће опсаде... Одмах је срушио Стари Тир (Нови Тир је био на острву) и упослио више десетина хиљада људи да носе камење и саграде насип...Док је трајао напад са насипа, краљ је са целом флотом опловљавао град и осматрао зидове: било је јасно да ће град напасти и са копна и са мора истовремено...”

Диодор са Сицилије, Историјска библиотека

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) Пре битке код Иса
- б) После битке код Хидаспа
- в) Поход према Египту
- г) Пре битке на Гранику

11. задатак

611213030013

На празној линији напишите име владара које одговара датом исказу.

- а) Поразио Бугаре код Велбужда _____
- б) Пренео Савине мошти у манастир Милешеву _____
- в) Протерао богумиле из Србије _____

12. задатак

611221010201

Пажљиво прочитајте одломак из текста о уласку крсташа у Јерусалим.

„...Али како су се наши домогли бедема и кула, човек је могао да види грозне ствари. Међу Сараценима било је људи са одсеченом главом, што је била најлакша смрт, други су били испробијани стрелама и присиљени да скачу са зидина, једни, опет, после дугих мука били су изложени огњу и ту сагоревали...Пешаци и коњаници крчили су пут кроз лешеве. Али све је то била ситница. Приступимо храму Соломуновом где су Сарацени уобичајено држали свету службу. Шта се ту десило? Ако бисмо рекли праву истину, прекорачили бисмо границу вероватног. Нека буде довољно да кажемо да се у храму и пред порталом Соломуновим газила крв до колена коњаницима, а до узди коњима”.

Андрија Веселиновић, Србија и Европа у одабраним изворима средњег века, Радна свеска из историје за II разред гимназије, Палтонеум, Нови Сад, 2003, стр. 81

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) Аутор текста покушава да оправда крсташе.
- б) Аутор текста са симпатијама говори о Сараценима.
- в) Аутор текста покушава да буде објективан када описује догађаје.
- г) Аутор текста истиче своје заслуге приликом уласка војске у Јерусалим.

13. задатак

611222010201

Византијски дипломата Теодор Метохит је описао свој пријем на двору краља Милутина. Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питање.

„Читава церемонија и парада беху врло елегантни, са пуно уважавања и кићености...И сам краљ се веома накитио и читава тело празнично оденуо, претрпавши се драгим камењем, бисерјем и нарочито златом колико је год могао. Цео двор блештао је од свилених и златом везених тканина...Ипак се у ствари на такав начин пешак надметао са лидијском двоколицом, како каже изрека”.

С. Пириватрић, Историја за други разред гимназије друштвено-језичког смера и општег типа и средњих стручних школа за образовне профиле правни техничар и биротехничар, Београд, Klett, 2014, стр.196.

Шта је Теодор Метохит хтео да поручи овом изреком?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) Изразио је одушевљење изгледом српског двора.
- б) Упоредио је изглед српског краља са изгледом својих поданика.
- в) Српски двор ипак није могао да се пореди са раскоши византијског двора.
- г) Утисци Теодора Метохита о самом пријему и изгледу српског двора су негативни.

14. задатак

611231010201

Прочитајте текст и одговорите на питање.

„Државно уређење и државна управа означавају једно те исто, а државна управа је исто што и суверена власт у држави... Ону монархију која има у виду опште интересе називамо краљевством, а власт малог броја људи аристократијом...Али када већина управља државом у општем интересу, онда се државно уређење назива политејом, именом заједничком за сва државна уређења...”

Аристотел, Политика

Како данас зовемо државно уређење које Аристотел назива политеј?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) олигархија
- б) тиранија
- в) анархија
- г) демократија

15. задатак

611231010202

Заокружите слово испред тачног одговора.

На територији које данашње државе су се коначно населили Визиготи током Велике сеобе народа?

- а) На триторији Туниса.
- б) На територији Шпаније.
- в) На територији Италије.
- г) На територији Аустрије.

16. задатак

611312030002

Прочитајте текст и одговорите на питања.

„Краљица Клотилда није престајала наговарати мужа да призна правог Бога и да напусти клањање идолима. Али Хлодовех никако није хтео прећи у праву веру, док се не умеша у један рат са Алеманима. Тада га је невоља присилила да призна оно што му је дотле срце одрицало...”

Упишите одговор на линији поред питања.

- а) Који народ прима хришћанство Хлодовиковим покрштавањем? _____
- б) Којој династији припада Хлодовех? _____

17. задатак

611312030003

Пажљиво прочитајте следећи низ држава и одговорите на питања.

Латинско царство Солунска краљевина Епирска деспотовина
Атинско војводство Ахајска кнежевина

- а) Која од наведених држава не припада датом низу?

Одговор: _____

- б) Зашто та држава не припада датом низу?

Одговор:

18. задатак

611312010305

Заокружите слова испред тачних одговора.

Који су од понуђених историјских догађаја (појава) били у петом веку п.н.е.?

- а) Битка на Каталаунским пољима
- б) Закон 12 таблица у Риму
- в) „Јунонине гуске“ спасиле Рим од Гала
- г) Архидамов рат

19. задатак

611312010208

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питање.

„Тиме што ми бирамо првог међу апостолима и његове наследнике као заговорнике код Бога, тиме одређујемо да се његова пресвета римска црква једнако поштује. Као што нама припада земаљска царска власт, одређујемо да се пресвета Петрова столица славно велича више и од наше царске власти и нашег земаљског престола...”

Д.Лопандић, А. Колаковић, И. Петровић, Историја за други разред гимназије природно-математичког смера, Логос, Београд, 2014, стр. 10

Који од понуђених докумената садржи дати текст?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а) Велика повеља слобода
- б) Константинова даровница
- в) Вормски конкордат
- г) Јустинијанов кодекс

20. задатак

611322010201

Дати су одломци из два средњовњковна извора – први из „Златне буле” угарског краља Андрије II, а други из Велике повеље слобода енглеског краља Јована без Земље.

Пажљиво их прочитајте и одговорите на питање.

А) „Желимо такође да ни ми ни потомци наши никада не затварају нити упропаштавају сервијенте (највиши дворски достојанственици у Угарској) којему могућнику за вољу, ако их пре не позову пред суд и ако им редовним судским поступком не докажу кривњу”.

А.Веселиновић, Радна свеска из историје за други разред гимназије, Нови Сад, Платонеум, 2003,стр.48.

Б) „У нашем Краљевству у нашим односима с нашим поданицима поштоваћемо све обичаје и слободе које смо подарили. Нека их сви људи, свештеници и лаици овог Краљевства поштују у односима са својим људима”.

А.Веселиновић, Радна свеска из историје за други разред гимназије, Нови Сад, Платонеум, 2003,стр.92.

У чему се разликују ова два текста?

Заокружите слово испред тачног одговора.

- а)** У првом тексту се може уочити тежња владара да ојача свој утицај над племством.
- б)** Други текст истиче значај свештенства у држави.
- в)** У другом тексту се истиче значај традиције и обичаја.
- г)** Први текст има сталешки карактер јер је правна заштита ограничена на повлашћени слој.

Празна страна